

[Clausager.]

Landbrug i Gennemsnit ikke stort mere end Halvdelen af Panteværdierne bort, og saa er det en fuldkommen given Sag, at der er nogle, der sidder helt godt i det, som har lidt Gæld eller slet ingen. Men Stillingen er jo den, at selv om man maaske i et veldrevet Landbrug har lidt Gæld, eller maaske slet ingen, kan man ikke faa nævneværdigt Overskud paa Ejendommen og til Tider egentlig kun Underskud. Det viser, at det er Landbrugets Produktionsvilkaar, der er noget i Vejen med, og det afkræftes slet ikke af, at der er nogle, der ogsaa sidder i Gældskrise. Regeringens Kriseforslag tager væsentlig kun Sigte paa de sidste, de Folk, der er i Gældskrise, men lader de andre passe sig selv paa Trods af, hvad Landbrugets Folk, baade fra det store og det lille Landbrug, har henstillet; disse Forslag tager kun Sigte paa at hjælpe de første, der er i Gældskrise eller stærkt paa Vej dertil, og lader de andre passe sig selv. Jeg vil mene, at det første, dette at hjælpe paa Produktionskrisen paa Landet, hvor det kan lade sig gøre — det er ikke saa forfærdelig meget, Lovgivningsmagten kan gøre paa dette Omraade, men noget kan den dog —, er det vigtigste; jeg vil driste mig til at paastaa, at hvad der er det vigtigste, er at hjælpe alle Landbrugere, saaledes at dansk Landbrug kan blive mere rentabelt, end det er i Øjeblikket. Men det sidste, at hjælpe de enkelte gældskriseramte, det er sandelig ikke uden Vigtighed heller, og det bør ikke forsømmes for det andet; de to Ting kan meget godt ske Side om Side; det er der ikke det ringeste i Vejen for. Men Landbrugets Folk har, synes jeg, Ret til at faa deres Byrder og offentlige Afgifter sat ned, en Hjælp til hele det samlede Landbrug, fordi Erhvervet er nødstedt. De sidste, de, der er gældskriseramte, kan gøre sig mere eller mindre begrundet Haab om, at man hjælper dem ved særskilte Foranstaltninger, ikke fordi de kan kræve det, men fordi man vil gøre det af andre Grunde.

Den Udtalelse, jeg begyndte med at nævne, fra Landboforeningerne og Husmandsforeningerne er blevet efterfulgt af en ny Henstilling. Der blev holdt et nyt Møde den 11. Juni, og atter dér er man enig, i alt Fald i Hovedsagen; der findes kun et Par Særudtalelser om et Par enkelte Sager. Jeg skal ingenlunde dække over dem, jeg skal notere dem og sige en Del om dem. Men jeg hævder, at man fremdeles er enig om Hovedsagen, og denne Henvendelse til Offentligheden, og ogsaa til Regering og Rigsdag selvfølgelig, efter

Mødet den 11. Juni er absolut mere interessant; den er mere specificeret, den nævner bestemte Ting, som man ønsker fremmet. For det første kræver man Foranstaltninger, der dels tager Sigte paa at ændre Landbrugets almindelige Udgifter, og det er vel klart Dansk: Landbrugets *almindelige* Udgifter, det er ikke hos Per eller Poul, men hos dem alle, og dernæst at lette de Byrder, der hviler paa det nødstedte Erhverv. Det er det første, den peger paa i Almindelighed. Men saa gaar den, som sagt, mere i Enkeltheder. Efter at have nævnt, at man udtaler sin Tilfredshed med, at Andelsforeningerne synes at arbejde paa at bringe Detailpriserne ned, og udtaler sit Haab om, at Prisaftaleloven maa virke, taler den om Nødvendigheden af Skattelettelse, og jeg maa lige have Lov til at oplæse det første af det, der vedrører Skattelettelse. Det lyder saaledes:

....., Nødvendigheden af Skattelettelse og herunder, at Beskatningen af fast Ejendom og andre af Landbrugets trykkende Afgifter mindskes. Med Produktpriser som de nuværende, der endog ligger lavere end før Krigen, kan fast Ejendom ikke længere bære en Beskatning, der for Finansaaret 1929—30 alene til Sogn og Amt andrager 60,8 Millioner mod 20,3 i 1913—14.“

Dette er der imidlertid ikke helt Enighed om. Der er en Særudtalelse fra Husmandsforeningernes Repræsentanter paa dette Punkt, og denne Særudtalelse lyder saaledes:

„Vi erkender Nødvendigheden af, at de høje kommunale Skatter og andre for Landbruget trykkende Afgifter søges nedbragt. Muligheden herfor tilvejebringes gennem en Nedsættelse af Udgifterne, gennem Overførelse af Statsindtægter til Kommunerne, der muliggøres ved en Særbeskatning af de større Formuer, Prisaftaldet har begunstiget.“

Det lader sig høre! Jeg kan i og for sig ikke se, at der er noget galt i det, at man siger: Skatterne maa ned, men hvor Staten maa skyde til, maa det muliggøres ved, at Staten sparer, ligesom Kommunerne sparer, at Staten sparer og eventuelt tager en større Indkomstskat paa de store Formuer, som har tjent ved Prisaftaldet, og det er interessant at lægge Mærke til, at der foreligger fra Venstres Haand, ganske vist i Landstinget, et Forslag, som imødekommer dette Krav til Punkt og Prikke, hvor vi netop erklærer os villige til, at de Formuer, der har en ordentlig Afkastning, over 4 pCt., og altsaa nærmest maa siges at have tjent paa Prisaftaldet,